

VERTICALITATEA MILITARULUI ȘI OMULUI ȘTEFAN GUȘĂ

Colonel (rezervă) Gheorghe Crețu

Pe ofițerul Ștefan Gușă l-am cunoscut pe când încă purtam gradul de locotenent sau poate locotenent-major. Nu-mi mai aduc bine aminte împrejurările care au făcut posibil acest lucru, știu însă că mi-au făcut o impresie deosebită ambiția sa, seriozitatea, altruismul și mentalitatea sa de învingător, care-i conferea o anumită aură de “lider”.

Fiecare însă ne-am urmat destinul și poate că faptul că ne cunoscusem cândva și că ne mai întâlnisem apoi de câteva ori, nu mai avea nici o relevanță.

Apropierea noastră adevărată, ce avea să ne aducă aminte că ne cunoscusem când încă eram foarte tineri și că ne mai întâlnisem de câteva ori în diferite împrejurări, s-a produs în timpul când domnia sa, proaspăt avansat la gradul de general-maior (general de brigadă – azi), comanda Divizia 6 Tancuri al cărei comandament era dislocat în garnizoana Târgu-Mureș. Până la numirea sa în această funcție, trucidase cu râvnă în cea de comandant de regiment de tancuri (1972-1978) și, respectiv, Șef de Stat Major (1978-1981), la divizia căruia avea să devină comandant (1981-1986).

Și poate nu-i lipsit de interes să subliniem că ofițerul (generalul de mai târziu) Ștefan Gușă - nea Fănică cum îi spuneau apropiații- a fost primul inginer militar din Armata României numit în funcții de comandă la unități operative.

Pentru colonelul și mai apoi pentru generalul Ștefan Gușă, funcția de comandant de divizie a fost o adevărată școală, la propriu și la figurat, dacă avem în vedere perfecționismul ce-l caracteriza. Rezultatele muncii sale l-au recomandat mai târziu (1986) pentru funcția de Șef al Marelui Stat Major (azi Statul Major General).

Am fost de câteva ori în misiune la Divizia 6 Tancuri, comandată la vremea respectivă de acest om inimos și cu suflet mare. În aceste împrejurări, ne-am cunoscut mai bine unul cu altul, am realizat că suntem născuți în același an, la doar o lună diferență – și așa se face că ne întindeam, după ce forfota zilei de muncă se mai potolea, la discuții prelungite în biroul său, de regulă și cu un pahar de vin bun în față, discuții care vizau în primul rând instrucția și educația celor ce-și făceau datoria sub drapelul acestei mari unități. În cadrul acestor discuții, “dezbăteam” și problemele cu care ne confruntam în viața de zi cu zi și chiar avansasem “soluții” care, gândeam noi, ar fi putut “schimba” ceva.

Aceste discuții mi-au înfățișat de fiecare dată trăsăturile de caracter de care am amintit mai sus, precum și altele, printre care remarc “forța” cu care-și manifesta patriotismul său profund și dorința sa de a-i fi mai bine nației române. Aș putea sublinia, de asemenea, că dovedea un dezvoltat simț al datoriei față de patrie și de Armata Română căreia spunea că-i datorează formarea sa în adevăratul sens al cuvântului.

În cadrul discuțiilor, uneori pe neobservate, își făceau loc și problemele de familie și grija asigurării pentru aceasta a unui trai decent. Vorbea cu deosebită afecțiune despre soția sa, Gușă Rolea, precum și despre cele două fete ale sale.

Era de părere că mediul familial al fiecărui ofițer, subofițer sau militar, influențează, vrând-nevrând, calitatea exercitării oricărei activități (funcții), indiferent de gradul dificultății acesteia.

Cantonându-mă la timpul când îndeplinea funcția de comandant de divizie, mă voi opri succint la controalele tematice pe linie de cercetare științifică, prevăzute în Planul Unic de Control al Ministerului Apărării Naționale, pentru marea unitate târgmureseană.

Îndeplineam la vremea aceea funcția de Șef al Compartimentului Cercetare Științifică din Marele Stat Major și secretar al Consiliului Științific de la acest nivel, funcție printre ale cărei atribuții se găseau și cele de “control și îndrumare” a activității de cercetare științifică în domeniile strategice, operative și tactice, de la diferite eșaloane.

La primul control, după “amabilitățile” de rigoare, am prezentat comandantului scopul și rolul activității pe care urma să o desfășor timp de câteva zile. După ce m-a ascultat cu multă atenție, generalul Ștefan Gușă a tăcut un timp, notându-și într-o agendă de birou, probabil, problemele ce le comporta activitatea despre care-i raportasem, în cadrul comandamentului. A pus apoi mâna pe telefon, chemându-i la el pe toți cei implicați în cercetarea științifică ce urma să devină obiect al controlului.

După ce m-a prezentat, atrăgându-le atenția că suntem același leat, i-a informat pe toți cei prezenți despre controlul ce urma să-l efectuez, în mod deosebit, în compartimentul mării unități. A purces apoi, timp de aproape o oră, la un fel de “bilanț informare” al activității de cercetare științifică, rugându-mă totodată să mă implic, în perioada planificată pentru această activitate, în găsirea, împreună cu toți cei pe care-i controlam, a unor modalități eficiente prin care să fie sporită, în viitor, calitatea acestei activități. Informarea la care mă refer s-a încheiat cu un așa-zis “plan”, după care mi-am desfășurat, de fapt, întreaga activitate de control. Descopeream, cu această ocazie, meticulozitatea și spiritul organizatoric ce-l caracterizau.

Din câte-mi amintesc, controlul la care mă refer, benefic și pentru cei controlați, dar și pentru controlor (așa cum, de fapt, ar trebui să fie toate controalele), scotea în evidență o latură a stilului de muncă al generalului Ștefan Gușă, caracteristică subsumată în ceea ce numim “lucru bine făcut”.

Când i-am prezentat rezultatele controlului, la remarcile mele privind laturile mai puțin bune ale activității pe care o controlasem, m-a liniștit cu calm, încredințându-mă: “Fii fără grijă, în câteva săptămâni, minusurile pe care mi le-ai prezentat vor dispărea cu desăvârșire din activitatea de cercetare științifică...” Și n-a fost doar un “angajament” de complezență. La următorul control tematic, dar și cu alte ocazii, constatam cu satisfacție că, într-adevăr, în Divizia 6 Tancuri primeau faptele și nu vorbele.

Mai mult decât atât, la nivelul tuturor cadrelor, și în mod deosebit a celor cu funcții de răspundere, se realizase o deosebită emulație pentru cercetarea științifică, conștientizându-se valoarea deosebită a acesteia, precum și a rolului ei în ridicarea calității procesului de instrucție și educație...

Rezultatele muncii complexe și pline de roade a generalului Ștefan Gușă, n-au trecut neobservate. O dovadă în plus pentru ministrul Apărării Naționale, generalul Vasile Milea, pentru a-l propune și a-l susține să fie numit, în anul 1986, numai după șase ani la comanda mării unități de blindate de care am pomenit, în funcția de Șef al Marelui Stat Major.

Această numire a fost privită cu o deosebită satisfacție de ofițerii din aceeași generație cu domnia sa, dar și de marea majoritate a ofițerilor tineri de atunci.

Unii dintre ofițerii și generalii mai vârstnici își manifestau îndoiala, atitudine ce și-o motivau folosind ca paravan “lipsa de experiență”. Era o atitudine din care răzbătea mai degrabă un soi de invidie, care-i rodea pe mulți dintre cei la care ne referim.

În ceea ce mă privește, m-am bucurat deosebit de mult. Contactele anterioare cu domnia sa îmi dădeau certitudinea că alegerea ce se făcuse era de bun augur și că activitatea celei mai importante structuri a Armatei Române avea să cunoască un reviriment deosebit, în cel mai scurt timp.

Primele zile în funcția de Șef al Marelui Stat Major au fost consacrate însușirii sarcinilor și atribuțiilor ce-i reveneau în această postură. Mai apoi a ținut să cunoască personalul ce-și desfășura activitatea la acest nivel (colaboratorii – cum îi plăcea să ne numească). Prin activitatea de cunoaștere a personalului, proaspătul Șef al Marelui Stat Major urmărea două scopuri bine

definite și anume: pe de o parte, evaluarea specificității muncii fiecăruia în parte, dar și a celei specifice fiecărui subsistem din osatura celei mai importante structuri a Armatei, iar, pe de altă parte, cunoașterea neajunsurilor cu care personalul se confrunta.

Cele de mai sus nu au rămas fără urmări. Schimbările în bine au început să-și facă simțită prezența la mai puțin de o săptămână de la instalarea noului Șef al Marelui Stat Major. Începea să adie un nou suflu, mai tineresc, datorat de speranță și încredere. Începea să-și facă loc un nou climat, dominat de un nou stil de muncă.

Din perioada cât generalul Ștefan Gușă a funcționat ca Șef al Marelui Stat Major, mă voi referi în cele ce urmează doar la câteva aspecte care mi-au întărit convingerea că profesionalismul și pregătirea permanentă, dublate de o autentică ținută morală, dau conținutul adecvat fiecărei activități ce vizează securitatea și apărarea națională.

Într-una din zile, mi-a cerut și i-am prezentat documentele privind activitatea de cercetare științifică în Ministerul Apărării Naționale, precum și pe cele ce se refereau expres la Marele Stat Major. Generalul Ștefan Gușă m-a rugat atunci să-l țin permanent la curent cu ritmicitatea îndeplinirii planurilor la aceste niveluri, accentuând că ar dori, în primul rând, calitate și apoi cantitate.

Sarcinile anuale de cercetare științifică ce încorporau în conținutul lor obiective și teme din Planul pe cinci ani în acest domeniu, comportau din partea celor care răspundeam de acest lucru o muncă deosebită.

Nu o dată însă, înainte de realizarea proiectelor de plan, l-am consultat și pe Șeful Marelui Stat Major, care, de fiecare dată, se arăta binevoitor și, după ce “despica firul în patru”, înfățișa cu limpezime prioritățile ce se conturau pentru viitor. Chiar dacă comiteam o ilegalitate trecând peste capul șefilor mei direcți, îmi spuneam că ar fi păcat să nu folosesc oportunitatea “ușii deschise”. Aceste consultări m-au ajutat să întocmesc documente de calitate, proiecte care, datorită cunoașterii diferitelor probleme “de la sursă”, erau concordante cu obiectivele multidimensionale ale dezvoltării și ființării organismului militar în totalitatea sa.

S-ar putea ca cineva să mă întrebe: cum totul era perfect? Nici vorbă. “Problemele” apăreau atunci când Șeful Marelui Stat Major i se prezentau lacunele privind calitatea realizării unor teme din plan. Când aceste lacune țineau doar de cei implicați și nu de anumite lipsuri de ordin financiar sau material, se supăra foc. “Cum este posibil ca la eșaloanele superioare ale Armatei să existe oameni superficiali?” Era o întrebare retorică ce nu o dată m-a pus în dificultate.

Cert este însă că încet-încet și calitatea cercetării științifice începuse să cunoască o schimbare în bine. Era și consecința faptului că destinele acestei activități erau mai bine urmărite și îndrumate de Șeful Marelui Stat Major, cel care, potrivit instrucțiunilor privind cercetarea științifică în Armată, era și președintele Consiliului Științific al Ministerului Apărării Naționale.

Despre activitatea de coordonare a cercetării științifice pe care am avut cinstea să o păstoresc și cât generalul Ștefan Gușă a condus destinele Marelui Stat Major, s-ar putea scrie foarte multe. Eu însă mă voi opri la cele câteva considerații de mai sus, permițându-mi doar să subliniez faptul că militarul Ștefan Gușă ținea foarte mult la promovarea noului și în organizarea și desfășurarea acestei importante activități, convins fiind de lucrul și rolul deosebit al cercetării științifice în domeniile: strategic, operativ și tactic; social-politic; al tehnicii și medicinei militare. Erau, de fapt, domeniile cercetării departamentale (ale ministerului), fixate printr-un Ordin General al Ministerului Apărării Naționale, document care avea la bază cerințele Legii cercetării științifice, ce funcționa la nivel național, la vremea respectivă.

Inspecțiile și aplicațiile conduse de Marele Stat Major constituiau, de asemenea, o prioritate, printre multe altele, ale activității generalului Ștefan Gușă. Nu mă voi referi expres la o anume activitate. Subliniez doar faptul că acesta ținea foarte mult la pregătirea generalilor, ofițerilor, subofițerilor și maiștrilor militari ce urmau să participe la astfel de activități. Printre cerințele la a căror respectare ținea în mod deosebit, se numărau cele ale lucrului în echipă, precum și cea a realizării unei reale comunicări între părțile participante la astfel de activități. De asemenea, nu-i plăcea deloc ca cineva să ascundă neajunsurile. Era de părere că acestea trebuie cunoscute în profunzime, pentru că numai în felul acesta se puteau lua măsurile necesare care să facă posibilă eliminarea cauzelor care le provocau.

Detesta, de asemenea, lipsa de curaj a oamenilor și, nu în ultimul rând, pe cei care erau lipsiți de inițiativă și de “vlagă”.

Câte oare nu s-ar putea scrie despre omul și militarul Ștefan Gușă, care știa să împartă cu ceilalți, și mai ales cu cei pe care și-i considera apropiați, atât bucuriile cât și necazurile. La urma urmei, stă în firea oamenilor și omul Ștefan Gușă nu făcea excepție.

Nu știu dacă întâmplarea pe care voi încerca să o înfățișez, în doar câteva rânduri, va convinge pe cineva de cele afirmate mai sus.

Într-una din zile, eram Ofițer de serviciu pe Marele Stat Major. Pe la orele unu sau două noaptea, primesc un telefon de la generalul Ștefan Gușă, care stătea încă la Căminul Militar și care mă ruga să-i trimit mașina de serviciu pentru a se deplasa la spital cu cineva din familie. Imediat am luat măsurile ce s-au impus, măsuri pe care n-am să le relatez aici... Ceea ce m-a impresionat însă, în mod deosebit, a fost faptul că după întoarcerea de la spital, unde se dăduse o anumită rezolvare cazului, generalul Ștefan Gușă, deși obosit și, evident, marcat de situație, mi-a telefonat din nou, mi-a mulțumit și apoi, timp de aproape o oră, am stat de vorbă la telefon. Simțise nevoia unei destăinuirii... În cuvintele sale răzbătea grija față de familie și de sănătatea fiecărui membru al acesteia.

Aș mai putea relata încă multe alte aspecte din activitatea omului și militarului Ștefan Gușă. Mă voi mai opri doar la a sublinia locul și rolul pe care acesta l-a jucat în Revoluția din decembrie 1989, când, prin apariția sa la Televiziunea Națională, după întoarcerea de la Timișoara unde-și riscase viața (momentul “ELBA” stă mărturie), în ziua de 22 decembrie, a adus încredere și certitudine Armatei și României.

Schimbarea sa din funcție numai după două zile, respectiv în ziua de 24 decembrie, pe motivul că era “obosit după Timișoara”, a șocat marea masă a cadrelor militare din Armată și nu numai...

A doua zi, după schimbarea sa din funcție și plecarea la Cluj, stătea cu “subsemnatul” în fața generalului Diaconescu, șeful Parchetului Militar care-l urmărise ca o umbră... Faptul însă că situația devenise incendiară, avea să-l facă pe același procuror a poposi mai apoi la Sibiu, să se destăinuie cuiva, dacă îmi aduc bine aminte, întrebând: “Ce facem? Rupem Armata în două?”

O întrebare care scotea în evidență că generalul Ștefan Gușă era iubit și cea mai mică greșeală a celor “cățarați la putere” ar fi putut compromite totul.

O întrebare totuși mai stăruie și azi pe buzele multora dintre cei care am stat pe “baricade”: oare motivul destituirii sale l-a constituit faptul că s-a opus (presupusei) intervenții a trupelor străine în România? Sau, poate, a deranjat pe cineva atunci când a afirmat că “Armata României este capabilă să apere poporul român și teritoriul național”.

Sau...

Mă opresc aici. Nu mai pot merge mai departe.

O remarcă doar. Pentru ceea ce a făcut, în Revoluția din decembrie 1989, generalul Ștefan Gușă, cel mereu dornic să se afle în linia întâi, va rămâne în istorie un EROU de necontestat al neamului românesc.